

Finanční vs. manažerské účetnictví

[FÚ x MÚ]

- Dle funkce a určení informací zjišťovaných v „podniku“ se rozlišuje:

- **Účetnictví finanční** (finanční pojetí nákladů)

x

- **Účetnictví manažerské** (hodnotové pojetí nákladů)

Manažerské účetnictví

- Slouží pro vnitřní řízení
- **Cíl:** poskytnout vedení soubor informací nezbytných pro efektivní řízení:
  - metody evidence a kontroly nákladů,
  - nákladové propočty,
  - metody rozpočetnictví,
  - metody finanční a systémy vnitřní kontroly

Viz např. Lanča, J., Sedláček, J.: Manažerské účetnictví. Brno, MU, 2005

[FÚ x MÚ]

- **FÚ**: Povinnost respektovat platné právní předpisy, zejména v oblasti
  - účetnictví,
  - daní,
  - dalších ...

x

- **MÚ**: Není takto omezeno

Účetnictví

Podvojně účetnictví byl termín, který používal zákon o účetnictví do roku 2004, od 1. ledna 2004 se už používá jen pojem účetnictví pro to, co dříve bylo účetnictvím podvojným. Jednoduché účetnictví bylo zrušeno a nahrazeno tzv. daňovou evidencí podle zákona o daních z příjmu, tj. účetní jednotky, které dříve vedly jednoduché účetnictví, vedou buď daňovou evidenci nebo účetnictví.

Účetnictví je nástroj pro sledování a zobrazení stavů, toků a výsledků podnikatelské činnosti v peněžních jednotkách. Je uspořádaným systémem evidence s určitými, vesměs obecně platnými normami a definovanými pravidly.

Odpisy

(zpracováno s využitím prezentací
dr. Mrkývky a dr. Radvana)

Co je to odpis a odpisování

Odpisování:

- zahrnování **odpisů** z hmotného majetku evidovaného u poplatníka, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu, do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu (§ 26/5)

Základní typy odpisů

- Účetní – evidence amortizace majetku
- Daňové – postupné uplatňování pořizovacích nákladů hmotného a nehmotného majetku do základu daně ve více zdaňovacích obdobích, v rámci výdajů (nákladů)

[Odpis...]

- Účetní – částka, o kterou se snižuje pořizovací cena majetku za rok provozu, používání ...
- Daňový – částka, kterou lze uplatnit do daňového základu z pořizovacích nákladů (dle ZDP)

[Metodika odpisování]

- Účetní – stanoví si účetní jednotka sama, nestanoví-li bilanční předpisy jinak
- Daňové – podle ZDP § 26 – 33

Účetní odpisy

- Podle skutečné doby používání dlouhodobého majetku (vystihují míru opotřebení dlouhodobého majetku).
- Účetní jednotka (podnik) si může zvolit vlastní účetní odpisy, ale při vyplňování daňového přiznání musí dbát na to, že může uplatnit pro zjištění základu daně z příjmů jen výši daňových odpisů.
- Obvykle se používají **dvě metody** ke stanovení účetního odpisu:
  - podle doby upotřebitelnosti (100 / počet let),
  - podle výkonu (počet výrobků, ujetých km, ...)

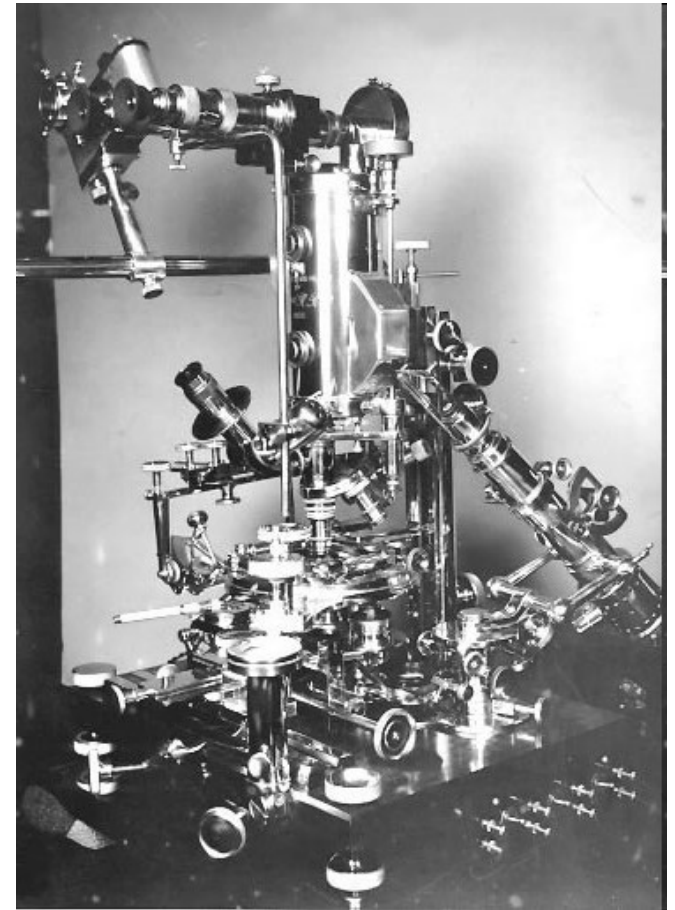
Daňové odpisy

- **Odpisy nejsou povinné** (§ 26/8)
- **Odpisy hmotného majetku:**
  - odpisování lze přerušit (ale v té „přerušené“ době nelze použít paušální výdaje)
- **Odpisy nehmotného majetku**
  - odpisování nelze přerušit

[Hmotný majetek]

ANO – § 26/2:

- Samostatné movité věci a soubory movitých věcí, jejichž vstupní cena je vyšší než 40.000 Kč a provozně-technická funkce delší než 1 rok

- Budovy, domy, byty, nebytové prostory

- Stavby (s výjimkou dolů a lesního hospodářství a myslivosti – viz § 26/2/c)

Hmotný majetek - pokračování

- Pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky (ovocné stromy – nad 0,25 ha, min. 90 stromů na ha; ovocné keře – nad 0,25 ha, min. 1000 keřů na ha; chmelnice, vinice)

- Dospělá zvířata se vstup. cenou nad 40000 Kč
- Jiný majetek –technické zhodnocení, výdaje u leasingu věci nad 40000 Kč, rekultivace

- [
- Od 1. 1. 2008 je možné opět „normálně“ odpisovat osobní automobily
viz př. dále

Hmotný majetek - vyloučený z odpisování

NE:

- Majetek po skončení leasingu, pokud výdaje na pořízení nepřevyšší 40.000 Kč
- Umělecké dílo
- Movitá kulturní památka a soubory
- Majetek převzatý povinně bezúplatně (Z 222/94 Sb)
- Majetek nabytý v důsledku zajištění závazku převodem práva
- Darovaný majetek osvobozený od DDar (od 1. 1. 2008)
- ...a další – viz § 27

[Nehmotný majetek]

- **ANO § 32a/1:** Zřizovací výdaje, výsledky výzkumu a vývoje, SW, ocenitelná práva apod.
  - Úplatně nabytý, darovaný, děděný, získaný vkladem
  - + Vstupní cena vyšší než 60.000 Kč
  - + Doba použitelnosti delší než 1 rok
- **NE § 32a/2**

[Vstupní cena]

- Pořizovací cena (když koupím)
- Vlastní náklady (když vyrobím)
- Cena dle Z o oceň. majetku (dědění, dar)
- Hodnota nesplacené pohledávky zajištěné převodem práva (když si movitou věc nechá věřitel)
- Reprodukční pořizovací cena (v ost. Případech, dle Z o oceň. majetku)
- Hodnota technického zhodnocení

[Technické zhodnocení]

- Zvyšuje vstupní cenu, resp. zůstatkovou cenu majetku
- Nástavby, přístavby, stavební úpravy, rekonstrukce, modernizace nad 40.000 Kč
- Závazné posouzení skutečnosti, zda je zásah do majetku technickým zhodnocením – od 1. 1. 2008

[Zůstatková cena]

- Rozdíl mezi vstupní cenou a celkovou výší odpisů

[Subjekty odpisování]

- **Zásadně:** Poplatník, který má k majetku vlastnické právo

[Proces odpisování]

- -2. Určení majetku
- -1. Určení vstupní ceny
- **0. Start**
- 1. Určení odpisové skupiny
- 2. Přiřazení doby odpisování a
- 3. Výběr metody odpisování
  - u hmotného majetku volba
  - u nehmotného majetku rovnoměrně

[ad Určení majetku]

- Hmotný X nehmotný majetek
- Nenaplnuje-li majetek znaky hmotného nebo nehmotného majetku, odpisování se nepoužije.
  - Výdaje (náklady) na jeho pořízení se použijí do základu daně podle časového určení – do zdaňovacího období pořízení.

[ad Vstupní cena]

- ...viz výše, viz § 29 ZDP
- Hmotný majetek se odpisuje nejvýše právě do vstupní ceny, viz § 30/3 ZDP
(nebo zvýšené vstupní ceny)

[Start]

Uvedení pořizované věci do stavu způsobilého obvyklého užívání, tj. dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvl. právními předpisy pro užívání.

Jsou-li uplatňovány paušální výdaje, nelze odpisovat, ani prodloužit dobu odpisování; odpisy se vedou jen evidenčně.

1. Odpisová skupina

- Určuje se v prvním roce odpisování
- Zatřídění hmotného majetku do odpisové skupiny podle přílohy 1 ZDP
- Nehmotný majetek viz § 32a/4

2. Doba odpisování hmotného majetku + příklady

- 1. sk.: 3 roky Kancelářské stroje, počítače
- 2. sk.: 5 let Koně, koberce, motorová vozidla
- 3. sk.: 10 let Lokomotivy, výtahy
- 4. sk.: 20 let Budovy ze dřeva, plastů
- 5. sk.: 30 let Budovy ostatní, přístavy, tunely
- 6. sk.: 50 let Hotely, kostely

[Doba odpisování nehmotného majetku + příklady]

- Audiovizuální dílo: 18 měsíců
- SW, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje: 36 měsíců
- Zřizovací výdaje: 60 měsíců
- Ostatní nehmotný majetek: 72 měsíců

Výše odpisu

■ Hmotný majetek

- Roční odpis, pokud je majetek u poplatníka evidován na konci roku
- 1/2 ročního odpisu, pokud je majetek u poplatníka evidován na začátku roku a v průběhu roku je vyřazen, je ukončena podnikatelská činnost
- 1/2009-6/2010: **mimořádné odpisy** dle měsíců
- Od 2011: **Odpisy hmotného majetku využívaného k výrobě elektřiny ze slunečního záření**

■ Nehmotný majetek

- Měsíční odpisy v následujícím měsíci po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování

3. Metody odpisování

„Řádné“:

- Rovnoměrné odpisování (v letech)
- Zrychlené odpisování (v letech)
- Možné zvýšené odpisování v 1. roce:
jen 1. vlastník; o 20, 15, 10 %

Mimořádné: zavedeno v rámci protikrizových opatření (12 nebo 24 měsíců)

Odpisy hmotného majetku využívaného k výrobě elektřiny ze slunečního záření (240 měsíců)

[Volba metody]

- Metodu zvolí vlastník (poplatník), není možné měnit v průběhu odpisování
- Odpisy se zaokrouhlují na celé Kč nahoru

[ad Mimořádné odpisy]

- Pro majetek pořízený od 1.1.2009 do 30.6.2010
- 1. skupina – 12 měsíců
- 2. skupina – 24 měsíců
- čili prvních 12 měsíců 60 %, druhých 12 měsíců 40 %

ad Odpisy solárních elektráren

- Hmotný majetek využívaný k výrobě elektřiny ze zařízení pro výrobu elektřiny ze slunečního záření se odpisuje rovnoměrně bez přerušení po dobu 240 měsíců do 100 % vstupní ceny nebo zvýšené vstupní ceny – měsíční odpis
- Zahájení odpisování - následujícím měsícem po měsíci, v němž byly splněny podmínky pro odpisování
- Po technickém zhodnocení se pokračuje v odpisování ze zvýšené vstupní ceny snížené o již uplatněné odpisy, a to rovnoměrně bez přerušení po zbývající dobu odpisování, nejméně však po dobu 120 měsíců

Příklad na tabuli

Osobní auto v ceně 1.200.000 Kč

Podle přílohy č. 1 ZDP zařazeno do odpisové skupiny 2 (2-81)

dvoustopá motorová vozidla

Podle § 30/1 ZDP se bude odpisovat 5 let

Příklad na tabuli

Rovnoměrné odpisy (§ 31/1)

- v 1. roce sazba 11 (11% ze vstup.ceny)
- v 2. až 5. roce sazba 22,25 (22,25% ze vstup.ceny)

Příklad na tabuli

Zrychlené odpisy (viz § 32/1)

- v 1. roce koeficient $k_1 = 5$
  - vstupní cena / k_1
  - čili 1.200.000 / 5
- v 2. až 5. roce koeficient $k_n = 6$
  - 2 x zůstatková cena / ($k_n - n$)

Příklad na tabuli

Mimořádné odpisy (§ 30a)

- Je třeba znát datum pořízení a to, zda je poplatník 1. vlastníkem:
  - Je to 1. vlastník (resp. 1. koupě od automobilky)
  - Pořízení:
    - a) 12/2009
    - b) 06/2010

Příklady odpisů obecně – hmotný majetek

- Rovnoměrný odpis:
  - $VC \times OS / 100$
(OS dle § 31/1/a sl. 1 nebo 2)
- Rovnoměrný odpis zvýšený v 1. roce
  - $VC \times OS / 100$
(OS dle § 31/1/b,c,d sl. 1 nebo 2)
- Rovnoměrný odpis s TZ
  - $(VC + TZ) \times OS / 100$
(OS dle § 31/1/a sl. 3)
- Rovnoměrný odpis zvýšený v 1. roce s TZ
  - $(VC + TZ) \times OS / 100$
(OS dle § 31/1/b,c,d sl. 3)

**Sloupec 1. pro první rok, sloupec 2. pro další roky,
sloupec 3. pro technické zhodnocení (TZ)**

- Zrychlený odpis:
  - 1. rok: VC / OS
(OS dle § 32/1 sl. 1)
  - další roky: $2 \times ZC / (OS - \text{počet let, kdy bylo odepisováno})$
(OS dle § 32/1 sl. 2)
- Zrychlený odpis zvýšený v 1. roce
  - 1. rok: $VC / OS \times 1,10$ (např.)
(OS dle § 32/1 sl. 1)
  - další roky: $2 \times ZC / (OS - \text{počet let, kdy bylo odepisováno})$
(OS dle § 32/1 sl. 2)
- Zrychlený odpis s TZ
  - 1. rok: $2 \times (ZC + TZ) / OS$
(OS dle § 32/1 sl. 3)
  - další roky: $2 \times ZC / (OS - \text{počet let, kdy bylo odepisováno})$
(OS dle § 32/1 sl. 3)

Příklady odpisů – nehmotný majetek

- Výhradně rovnoměrně po dobu odepisování (viz výše)
- VC / počet měsíců
- Po technickém zhodnocení:
  - ZC + TZ / počet měsíců
  - Počet měsíců však minimálně 9/18/36 dle druhu nehmotného majetku

bonus???

... a

[Nevážně 😊]

Špičky ve svých oborech dostaly na konferenci záludný dotaz: "Kolik je 2×2 ?,"

Strojař vytáhl logaritmické pravítko, chvíli s ním laboroval a pak říká: "Je to 3.99.,"

Fyzik nahlédl do tabulek, vložil problém do svého počítače a po chvíli oznamuje: "Výsledek leží mezi 3.98 a 4.02.,"

Matematik se chvíli soustředí a nevnímá vůbec nic okolo, a pak praví: "Odpověď nevím, ale jsem si jist, že existuje.,"

Filozof: "Co tím myslíte, 2×2 ?,"

Logik: "Prosím, definujte 2×2 přesněji.,"

Účetní zavřel všechna okna a dveře, opatrně se rozhlédl a ptá se: "A kolik **CHCETE**, aby to bylo?"